Το μάθημα των *Νέων Ελληνικών* στο ΕΠΑ.Λ. και ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ

(σχ. έτος 2021-22)

Δρ Χρυσάνθη Κουμπάρου
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου

Τα θεσμικά κείμενα (1)

Για τη διδασκαλία:

- ✓ Πρόγραμμα Σπουδών: ΦΕΚ 2319, τ. Β΄, 31-12-1999
- ✓ Διδακτέα Ύλη και Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων Γενικής Παιδείας των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων Ημερήσιου και Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. σχ. έτους 2021-2022: εγκύκλιος Υ.ΠΑΙ.Θ. Φ3/113254/Δ4/13-09-2021

Τα θεσμικά κείμενα (2)

Για την αξιολόγηση:

- ✓ Καθορισμός των «Γραπτώς Εξεταζόμενων» μαθημάτων στις προαγωγικές εξετάσεις στο πλαίσιο της Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας, της εξεταστέας ύλης και του τρόπου αξιολόγησης αυτών κατά το σχολικό έτος 2021-2022, βάσει του άρθρου 9 του ν. 4692/2020 (Α΄ 111):
  - της **Α΄ τάξης** των ΕΠΑ.Λ. και των Λυκείων των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ-Λ: Φ4/116552/ΓΔ4, ΦΕΚ 4380/22-9-2021
  - της **Β΄ τάξης** των ΕΠΑ.Λ.: Φ4/141050/ΓΔ4, ΦΕΚ 5197/10-11-2021
- ✓ Καθορισμός διδακτέας-εξεταστέας ύλης των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ΄ τάξης Ημερήσιων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. για το σχολικό έτος 2021-2022: Φ6/85271/Δ4, ΦΕΚ 3147, τ. Β΄, 19-7-2021
- ✓ Αξιολόγηση μαθητών, Ν. 4823/2021, *Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις*, άρθρο 86, ΦΕΚ 136, τ. Α΄, 3-8-2021 (Αναμένονται και διευκρινίσεις.)

Πηγές υλικού διδασκαλίας

- ✓ Τα σχολικά εγχειρίδια (βιβλίο μαθητή, βιβλία αναφοράς)
- ✓ Το υλικό, οι σημειώσεις ΙΕΠ
- ✓ Ψηφιακό υλικό αποθετηρίων ΙΕΠ –Υ.ΠΑΙ.Θ.
- ✓ Έγκριτοι ψηφιακοί πόροι
- ✓ Εκπαιδευτικό υλικό (παιδαγωγικά δόκιμο) εκπαιδευτικών

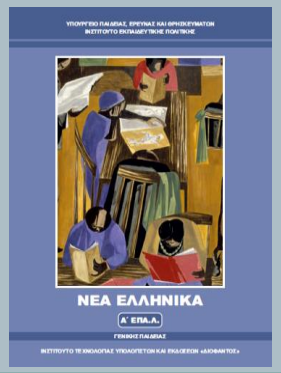

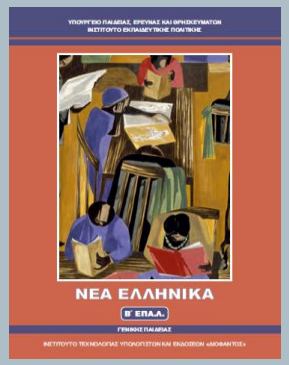

Χαρακτηριστικά του μαθήματος (1)

Α΄ τάξη (4 ώρες), Β΄ τάξη (3 ώρες), Γ΄ τάξη (3 ώρες)

Ενιαία οργάνωση της διδασκαλίας: ένας ο διδάσκων, ετησίως Α΄ τάξη 100 ώρες διδασκαλίας, Β΄, Γ΄ 75 ώρες, συνεχόμενο δίωρο.

Διάρθρωση του μαθήματος σε διδακτικές-θεματικές ενότητες.

Ενιαίος ο σκοπός: ενίσχυση κριτικής σκέψης και των δυνατοτήτων έκφρασης των μαθητών, δημιουργία αναγνωστών.

Χαρακτηριστικά του μαθήματος (2)

Κατά τη διδασκαλία, για κάθε αντικείμενο αφιερώνεται ο αναγκαίος και προβλεπόμενος χρόνος.

Ακολουθείται η ιδιαίτερη ανά αντικείμενο (Γλώσσα, Λογοτεχνία) διδακτική μεθοδολογία.

Τι διδάσκουμε;

Η διδακτική-θεματική ενότητα περιλαμβάνει:
1) Ποικίλα κείμενα και κειμενικά είδη
2) Ερωτήσεις- δραστηριότητες
3) Παραγωγή λόγου
4) Θεωρία.

Διδασκαλία (1)

Πώς διδάσκουμε;

ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΑ

ΜΕ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ:

- ✓ Γένη λόγου (αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία)
- ✓ Κειμενικά είδη (δημοσιογραφικά κείμενα, επιστημονικά άρθρα, οδηγοί, γελοιογραφίες, διαγράμματα, κόμικς, διαφήμιση κ.ά.)
- ✓ Μορφο-συντακτικά φαινόμενα
- ✓ Λογοτεχνικά κείμενα (ποιήματα, στίχοι τραγουδιών, σύντομα πεζογραφήματα, ταξιδιωτικές εντυπώσεις, αποσπάσματα θεατρικού έργου...)

Διδασκαλία (2)

Διδασκαλία με δραστηριότητες ανάγνωσης, κατανόησης, ερμηνείας, κριτικής και δημιουργικής έκφρασης.

↓

Ανάπτυξη δεξιοτήτων αναγνωστικών – επικοινωνιακών.

Παραγωγή γραπτού λόγου (1)

ΣΤΟΧΟΙ:

α) **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ** → οι μαθητές να αποδίδουν με πληρότητα και σαφήνεια τις σκέψεις τους.

β) **ΔΟΜΗ** → να οργανώνουν το κείμενό τους, έτσι ώστε η δομή του να έχει συνοχή και συνεκτικότητα.

γ) **ΓΛΩΣΣΑ** → να χρησιμοποιούν το λεξιλόγιο και τους μορφοσυντακτικούς κανόνες, για να πετύχουν το κατάλληλο ύφος, ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση και το κειμενικό είδος.

Παραγωγή γραπτού λόγου (2)

- ✓ **Γλώσσα**: μία, τουλάχιστον, παραγωγή γραπτού λόγου για κάθε ενότητα → 5-7.
  Καθορισμός: κειμενικού είδους, περίστασης επικοινωνίας, σκοπού, συντάκτη, αποδέκτη.

- ✓ **Λογοτεχνία**: δραστηριότητες αναγνωστικής ανταπόκρισης και δημιουργικής γραφής.

Οι ενότητες διδάσκονται με τη σειρά.

Παραγωγή γραπτού λόγου (2)
Αξιολόγηση δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής

ΣΤΟΧΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

α) **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:** η ικανότητα αξιοποίησης των δεδομένων του κειμένου με ευρηματικό τρόπο
β) **ΔΟΜΗ:** ο βαθμός ανταπόκρισης του κειμένου στο ζητούμενο κειμενικό είδος
γ) **ΕΚΦΡΑΣΗ:** το ύφος (επιλογή κατάλληλου λεξιλογίου, ιδιωματισμών, σύνταξης σχετικής με τον σκοπό του κειμένου και το κειμενικό είδος) και η χρήση της γλώσσας (ορθογραφία, σύνταξη, σαφήνεια στη διατύπωση, στίξη κ.λπ.)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (1)

- Η αξιολόγηση λειτουργεί ως συνεχής διαδικασία.
- Συνδέεται με όλες τις φάσεις της διδασκαλίας.
- Έχει διαγνωστικό / ανατροφοδοτικό χαρακτήρα και για τον εκπαιδευτικό και για τον μαθητή.

Δραστηριότητες – Εργασίες – Θέματα εξετάσεων: διαβαθμισμένης δυσκολίας

Αξιολόγηση επίδοσης μαθητών ΕΠΑΛ (α)

Για την αξιολόγηση του μαθητή κατά το τετράμηνο ο διδάσκων συνεκτιμά:

- ✓ Τη συμμετοχή του μαθητή στη μαθησιακή διαδικασία
- ✓ Την επιμέλεια και το ενδιαφέρον για το μάθημα
- ✓ Τις εργασίες που εκπονούνται στο σπίτι ή στο σχολείο
- ✓ Την επίδοση στις γραπτές και προφορικές δοκιμασίες
- ✓ Τις τετραμηνιαίες δοκιμασίες αξιολόγησης
- ✓ Τις προαιρετικές δημιουργικές εργασίες των μαθητών και
- ✓ Τον φάκελο εκπαιδευτικών επιδόσεων και δραστηριοτήτων του μαθητή, όπου υπάρχει.

Αν λείψει κάποιο/α από τα παραπάνω στοιχεία, ο βαθμός του τετραμήνου διαμορφώνεται από τη συνεκτίμηση των υπολοίπων στοιχείων.

Αξιολόγηση επίδοσης μαθητών ΕΠΑΛ (β)

Τετραμηνιαίες δοκιμασίες αξιολόγησης

1. Ωριαίες γραπτές δοκιμασίες επαναληπτικού χαρακτήρα **ή**
2. Ατομικές ή ομαδικές συνθετικές ή διαθεματικές δημιουργικές εργασίας **ή**
3. Αξιοποίηση των χαρακτηριστικών και των σταδίων εφαρμογής του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης.

Αναμένονται διευκρινίσεις

Υποχρεωτικά μία κατά τη διάρκεια του Α΄ τετραμήνου (μπορεί να πραγματοποιηθεί στο Β΄ τετράμηνο).

Αξιολόγηση επίδοσης μαθητών ΕΠΑΛ (γ)

Τα γραπτά δοκίμια ή οι εργασίες των μαθητών, φυλάσσονται μέχρι τη λήξη του σχολικού έτους.

Γραπτές δοκιμασίες

Α) Σύντομης διάρκειας

- ✓ Στο μάθημα της ημέρας
- ✓ Χωρίς προειδοποίηση των μαθητών
- ✓ Με θέματα κατάλληλης έκτασης, μορφής και περιεχομένου.
- ✓ Αριθμός και συχνότητα κατά την κρίση του διδάσκοντος.

Β) Ωριαίες δοκιμασίες επαναληπτικού χαρακτήρα

(δίωρη εξέταση για το μάθημα *Νέα Ελληνικά*)

- ✓ Μετά από προειδοποίηση των μαθητών
- ✓ Με ερωτήσεις διαφορετικών τύπων και επιπέδων δυσκολίας

Αξιολόγηση τετραμήνου

Πώς εξετάζουμε;

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ: Δραστηριότητες

Δύο κείμενα, μη διδαγμένα:
1 Γλώσσα και 1 Λογοτεχνία
με κοινό θεματικό άξονα, οικείο από τη διδασκαλία, με σύντομο εισαγωγικό σημείωμα.

Κάθε κείμενο συνοδεύεται από τρεις δραστηριότητες:
κατανόηση, γλωσσική προσέγγιση,
παραγωγή γραπτού λόγου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
Α΄, Β΄ τάξης (ΓΛΩΣΣΑ)

Α΄ ΚΕΙΜΕΝΟ: ΓΛΩΣΣΑ (από την ΤΘΔΔ)

- Μη λογοτεχνικό (δημοσιογραφικό κείμενο ή επιστημονικό ή πληροφοριακό άρθρο, επιστολή, συνέντευξη, κριτική, ομιλία, επιφυλλίδα, δοκίμιο)
- Μη διδαγμένο
- Με εισαγωγικό σημείωμα, χωρίς ερμηνευτικά σχόλια
- Με τρεις δραστηριότητες

Α1 Δραστηριότητα κατανόησης κειμένου

- Εντοπισμός πληροφοριών, βασικών ιδεών, επιχειρημάτων, προβλήματος, θέσεων, σχέσης του βασικού μηνύματος με τις περιστάσεις επικοινωνίας και τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε (ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου)

ή/και

- Περίληψη μέρους ή ολόκληρου του κειμένου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (ιδρόταση: Περ. 8, Δομ. 4, Έκφ. 3).

Μπορεί να περιλαμβάνει **υποερωτήματα.**

Βαθμολογείται με 15 μ.

Α2 Δραστηριότητα προσέγγισης γλώσσας

- Αναγνώριση βασικής δομής κειμένου ή δομής και τρόπου ανάπτυξης παραγράφου **ή**
- Εντοπισμός διαρθρωτικών λέξεων-φράσεων **ή**
- Απόδοση του νοήματος παραγράφων ή ενοτήτων με πλαγιότιτλους **ή**
- Μετασχηματισμός τμημάτων σύμφωνα με συγκεκριμένες περιστάσεις επικοινωνίας **ή**
- Ερμηνεία λέξεων-φράσεων, με βάση τα συμφραζόμενα και το επικοινωνιακό πλαίσιο.

Μπορεί να περιλαμβάνει **υποερωτήματα.**

Βαθμολογείται με 10 μ.

Α3 Δραστηριότητα παραγωγής λόγου

- Σύνταξη κειμένου σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο, στο οποίο οι μαθητές κρίνουν **ή** σχολιάζουν σημεία του κειμένου ή αναπτύσσουν τεκμηριωμένα προσωπικές απόψεις, παίρνοντας αφορμή από το αρχικό κείμενο.

Έκταση: 200-250 λέξεις.

Βαθμολογείται με 25 μ.

(πρόταση: Περιεχ. 12, Δομ. 8, Έκφ. 5)

Από την ΤΘΔΔ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
Α΄, Β΄ τάξης (ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΚΕΙΜΕΝΟ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (από την ΤΘΔΔ)

- Ποιητικό ή πεζό (διήγημα ή απόσπασμα από μυθιστόρημα ή θεατρικό έργο)
- Μη διδαγμένο
- Με εισαγωγικό σημείωμα, χωρίς ερμηνευτικά σχόλια
- Με τρεις δραστηριότητες

Β1 Δραστηριότητα κατανόησης κειμένου

- Εντοπισμός πληροφοριών: προσώπων, χώρου, χρόνου, κοινωνικού πλαισίου δράσης, γεγονότων και αιτίων που κατευθύνουν τη δράση, βασικών θεμάτων, ιδεών, στάσης λογοτέχνη **ή**
- Ανάλυση χαρακτήρων **ή**
- Επισήμανση συμβόλων, φωνών, σιωπών (ποιητικό ή θεατρικό κείμενο).

Μπορεί να περιλαμβάνει υποερωτήματα.

Βαθμολογείται με 15 μ.

Β2 Δραστηριότητα προσέγγισης γλώσσας

- Διάκριση του «τι» λέει το κείμενο από το «πώς» το λέει / Αναγνώριση βασικών σημείων οργάνωσης της αφηγηματικής πλοκής ή της ποιητικής γραφής / Εντοπισμός συγκεκριμένων δεικτών (αφηγηματικοί τρόποι και τεχνικές, ρηματικά πρόσωπα κ.ά.) **ή**
- Εντοπισμός εκφραστικών μέσων-τρόπων και ερμηνεία της λειτουργίας τους στο κείμενο.

Μπορεί να περιλαμβάνει υποερωτήματα.

Βαθμολογείται με 10 μ.

Β3 Δραστηριότητα ερμηνείας και παραγωγής λόγου

Επιλογή για τον μαθητή ανάμεσα σε δύο θέματα:

I. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης:

Αξιολόγηση ιδεών, αξιών, …/ Σύγκριση με αυτές του σήμερα / Συσχετισμός με προσωπικές εμπειρίες, βιώματα, συναισθήματα κ.λπ.

II. Θέμα δημιουργικής γραφής:

Μετασχηματισμός μορφής ή περιεχομένου.

Έκταση: 100-150 λέξεις.

Βαθμολογείται με 25 μ. (ιδρόταση: Περιεχ. 12, Έκφρ. 5, Δομ. 8).

Από την ΤΘΔΔ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Α΄ ή Β΄ τετράμηνο: υποχρεωτική η αξιολόγηση άρθρου 86, Ν. 4823/2021 (διαγώνισμα ή(;) … ή(;) …).
- Τα γραπτά δοκίμια ή οι εργασίες των μαθητών, φυλάσσονται από τον εκπαιδευτικό, μέχρι τη λήξη του σχολικού έτους.
- Μαθητές με Ε.Ε.Α.: συνεργασία με συναδέλφους και προσοχή στην εξέταση.
- Βιβλία ύλης φροντισμένα.
- Κοινά θέματα → Συνεργασία ΠΕ02.
- Υλικό για μαθητές με δεύτερη γλώσσα την ελληνική: ψηφιακές πηγές.

Συνεργατική πλατφόρμα Φιλολόγων:
http://eleftheripoliorkimeni.pbworks.com ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ

ΚΑΛΗ ΔΥΝΑΜΗ!